

วิสามานยนามของหน่วยงานทางการศึกษาตามการปรับเปลี่ยน โครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

วิชุดา ทองคำกล้า^{1*} และ นพดล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพัฒนาการของวิสามานยนามของหน่วยงานทางการศึกษาตามการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ และ 2) ศึกษาความหมายเชิงเปรียบเทียบของการตั้งชื่อเดิมและชื่อใหม่ของหน่วยงานทางการศึกษาตามการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดำเนินการวิจัยโดยการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปรายงานผลการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารราชกิจจานุเบกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวบรวมวิสามานยนาม วิเคราะห์ลักษณะภาษาในด้านจำนวน พยางค์ ด้านชนิดของคำและด้านความหมาย เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า (1) สรุปพัฒนาการของวิสามานยนามออกเป็น 5 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ก่อนปี พ.ศ. 2435 วิสามานยนามที่พบในสมัยนี้มีคำสำคัญอยู่ทั้งสิ้น 4 คำคือ กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง กรมนา โดยลักษณะภาษามักจะเป็นคำที่มาจากภาษาเขมรและคำไทยแท้ มีจำนวนพยางค์น้อย ช่วงที่ 2 พ.ศ. 2435 - พ.ศ. 2475 วิสามานยนามมีการเปลี่ยนแปลงมากเพราะมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการบริหาร มีคำใหม่เกิดขึ้น คือ “ธรรมการ” และ “ศึกษาธิการ” ช่วงที่ 3 พ.ศ. 2475 - พ.ศ. 2542 ประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา และแผนการศึกษาชาติหลายฉบับส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิสามานยนามพบคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ช่วงที่ 4 พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2546 มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษารอบแรก และรอบที่สอง ตลอดจนมีการปรับโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการใหม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิสามานยนามเดิม พบคำที่มีจำนวนพยางค์มากกว่า 5 พยางค์ขึ้นไป และพบคำที่มาจากภาษาบาลี สันสกฤตเป็นจำนวนมาก มีการสร้างคำโดยการประสม และช่วงที่ 5 พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการศึกษาชาติมาก ทำให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิสามานยนามทางการศึกษาด้วย พบการใช้วิสามานยนามที่หลากหลาย พบคำที่มีจำนวนพยางค์มากกว่า 5 พยางค์ขึ้นไป และมีคำที่มาจากคำไทยแท้ คำเขมร และคำภาษาบาลี สันสกฤตเช่นเดียวกับช่วงที่ 4 แต่ในช่วงที่ 5 พบการใช้คำอุปสรรคเติมหน้าคำ เช่น สำนัก สำนักงาน ศูนย์ กลุ่ม เป็นต้น และ (2) ความหมายเชิงเปรียบเทียบของการตั้งชื่อเดิมและใหม่พบว่าการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายที่ส่งผลต่อการบริหารงานในหน่วยงานต่าง ๆ และการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมของการใช้วิสามานยนามของหน่วยงานทางการศึกษา ส่งผลต่อการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในหน่วยงาน โดยการเปลี่ยนแปลงวิสามานยนามทางการศึกษา ทำให้บทบาท หน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบ และค่าตอบแทน มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้ วิสามานยนามที่ใช้ในปัจจุบันหลายคำที่ไม่สามารถบอกขนาดความสูงต่ำของตำแหน่ง และขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานได้ชัดเจน อีกประการหนึ่งคือคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน่วยงานทางการศึกษาชาติในหลายด้านที่เห็นได้ชัดคือมีการนำคำวิสามานยนามที่เคยยกเลิกไปเดิมกลับมาใช้ในปัจจุบัน เช่น ศึกษาธิการจังหวัด เป็นต้น

คำสำคัญ: โครงสร้างการบริหารการศึกษา, วิสามานยนาม, หน่วยงานทางการศึกษา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. +669 2532 9578 อีเมล: taratjuk@hotmail.com

Proper Noun of Education Unit toward the structure Changed of the Ministry of Education

Wichuta Tongkhamkanlaya^{1*} and Nopadol Chenaksara²

Abstract

The purposes of this research were ; 1) to study the development of education organization proper nouns in accordance with the restructuring of the Ministry of Education, and 2) to study the cooperative meaning of the old and new naming of education organization in accordance with the restructuring of the Ministry of Education. There were 3 steps for this research; setting the conceptual frame work; data analysis; and conclusion based on education organization proper nouns in accordance with the restructuring of the Ministry of Education, classifying and language analyzing in terms of syllables, types of words, and meaning. The data were analyzed by descriptive analysis. The findings were as follows : (1) conclusion of the development of proper nouns in five periods are, the first period before 1892 A.D., there were 4 proper nouns ; Krom-Viang, Krom-Wang, Krom-Khlang and Krom-Nar, most of these words derived from Khmer and Thai tradition words which a few syllables, the second period : 1892-1932 A.D., the education organization proper nouns have a lot of changed. Started with new words such as “Thammakarn” and “Suksathikarn”, the third period : 1932-1999 A.D., there was a primary education Act and National education plan which effected to education proper nouns and found the words from a foreign language, the fourth period: 1999-2003 A.D., there was 1999 A.D. National education act for Thai education system. It was the major changed of Thai education. They changed structure which effected to organization proper nouns. The proper nouns were compound noun and more than five syllables. The words still came from Pali-Sanskrit, the fifth period: 2004 – present : had more changed in national education which effected to education proper nouns. There were varieties of proper nouns which compound of more than five syllables, also compound of traditional words, Khmer, Pali-Sanskrit differed in prefix, and (2) comparative meanings are found changed effected to education proper nouns such as National Council for Peace and Order’s announcement which restructured to education system, some of the old proper nouns were reused again. For example provincial superintendent, etc., which effected to the position in education organization and also the role, function, responsibility and compensation, could not mention the rank of position and scope of authority too.

Keywords: Educational Administration structure, Proper noun, Education

¹ Doctoral student, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University

² Assistant Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Silpakorn University

* Corresponding Author, Tel. +669 2532 9578 e-mail: taratjuk@hotmail.com